

Pöytäkirja

26.1.2021

Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan toimenpidekokonaisuus – Hankeryhmän kokous 26.1.2021

Paikka ja aika: Etäkokous, 26.1.2021 klo 14:00-15:30

Osallistujat:

Antton Keto, YM, puheenjohtaja
Olle Häggblom, MMM, sihteeri
Marja-Liisa Tapio-Biström, MMM
Satu Rantala, MMM
Heidi Krüger, MMM
Hannu Tölli, MMM
Johanna Helkimo, YM
Anne-Mari Rytönen, POP-ELY
Eeva Nuotio, EPO-ELY

Leena Westerholm, MMM

Asialista

1. Kokouksen avaus
2. Hankeryhmän tilannekatsaus

Antton Keto avasi kokouksen ja ilmoitti toimivansa tilapäisesti ryhmän puheenjohtajana aiemman puheenjohtajan, Ville Keskisarjan, jäätyään virkavapaalle. Tämän toimenpidekokonaisuuden ollessa maa- ja metsätalousministeriön keskeisiä hallitusohjelman toimeenpanotehtäviä, MMM:n edustajaa nimitetään ryhmän puheenjohtajaksi seuraavaan kokoukseen mennessä.

3. Edellisen kokouksen muistio

Käytiin pikaisesti läpi edellisen kokouksen pöytäkirjaa. Olle Häggblom muistutti, että ryhmään liittyvät aineistot (mm. asialistat, pöytäkirjat, muut aineistot) ladataan yhteiseen [tiimerityötilaan](#).

4. Avustushaun arviointityön tilannekatsaus

Anne-Mari Rytönen ja Eeva Nuotio esittivät tilannekatsauksen syksyn vesienhallinta-avustushakuun tulleiden hakemusten arviointiprosessista. Arviointityö on käynnissä ja arviointiryhmä (jäseninä ELYt, MMM ja YM) on kokoontunut tammikuun aikana jo kahdesti. Kuutta hakemusta on siirretty vesistökuunnostusavustusten piiriin ja loput hakemuksista on laitettu kolmeen eri luokkaan arviointiryhmän tekemän pisteytyksen mukaan: Jatkoon, ei jatkoon ja rajatapaukset. POP-ELY huomioi pisteytykset avustuspäätösten laadinnassa.

Yksi hakemuksista koski etähallittavien säätösalojakaivojen kehittäminen ja niiden toiminnan tutkiminen. Marja-Liisa Tapio-Biström huomautti, että etähallittavuus ehdotetaan vaatimukseksi säätösalojituksen investointitukeen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

uuden CAP:in myötä ja että tähän aiheeseen liittyvää kehitystä ja tutkimusta on erittäin tervetullutta. Hakemusten seassa myös avustuskelpoisuuden kannalta ongelmallisempia hankkeita, joiden avustuskelpoisuutta vielä selvitellään arviointiryhmän toimesta.

Leena Westerholm esitti toimenpidekokonaisuuteen liittyviä talousasioita. Tulvasuojelun ja peltojen vesienhallinnan kehittämiseksi on tälle vuodelle käytettävissä 1 milj. € momentin 30.40.31. ns. ykköskorin rahoja. Koska avustushakua varten jo POP-ELY:lle siirretyt rahat eivät riitä kaikkien hankkeiden rahoittamiseen Westerholm ehdotti, että avustushakuun tulleita hankkeita rahoitettaisiin myös mom. 31. rahoilla. Tästä on myös keskusteltu erikseen POP-ELY:n kanssa, eikä ehdotusta vastustettu hankeryhmässä.

Hannu Tölli tiedusteli mistä hankkeiden omarahoitusta koostui. Anne-Mari Rytönen totesi, että omarahoitusta koostuu pääsääntöisesti hakijoiden omista, mutta myös säätiöiltä ja kunnilta tulevasta rahoituksesta sekä talkootyöstä.

Talkootyöstä nousi keskustelu ja Heidi Krüger kertoi, että Sotka-ohjelmassa on törmätty siihen ongelmaan, ettei hanketoimijat ole riittävän hyvin pitänyt kirjaa suoritetusta talkootyöstä, mikä on aiheuttanut ongelmia avustuksen maksamisen yhteydessä. Leena Westerholm kehotti noudattamaan varovaisuusperiaatetta tämän asian suhteen hankkeiden rahoituksessa.

Maisa Tapio-Biström muistutti, että hankkeita tulisi rahoittaa maantieteellisesti katsottuna tasavertaisesti ja kannusti samalla rahoittamaan ”uusia”, suhteellisen vastikään alaan tulleita hanketoimijoita. Tapio-Biström myös painotti rahoitettavien hankkeiden törmäyttämisen tärkeyttä. Johanna Helkimo komppasi Tapio-Biströmiä törmäyttämisen ja verkostoitumisen tärkeydestä ja painotti myös, että tätä tulisi edistää koordinoitusti YM:n ja MMM:n yhteisvoimin.

Satu Rantala kysyi miten varmistetaan ettei tehdä samaa asiaa kahdessa hankkeessa, ja Eeva Nuotio vastasi, että hyödyntämällä ELY:jen paikallistietämystä arviointiprosessissa pystytään välttämään tätä.

Maisa Tapio-Biström totesi, että vesienhallinnan kehittämisen suurin haaste on muuttaa ihmisten ajattelutapoja vesienhallinnasta ja sen ympäristö- ja ilmastokestävydestä. Tapio-Biström kysyi, tarvitaanko sitä varten fasilitointia ja tiedostusta edistävä hanke, jotta saadaan enemmän vaikuttavuutta. Hyvänä esimerkkinä tästä Tapio-Biström mainitsee YM:n ja MMM:n tekemä yhteistyö RAKI-ohjelmassa. Eeva Nuotio toteaa, että vesi.fi sivusto pilotoidaan tiedonjakokanavana vesiaiheisille hankkeille.

Anne-Mari Rytönen kertoi, että erikoistumistehtävän yhtenä tärkeänä fokuksena oli maa- ja metsätalouden vesienhallinnan yhteistyöverkoston perustaminen. Verkoston tavoitteena on osaamisen tarpeen kartoittaminen ja siihen vastaaminen tuomalla tiedon tuottajia ja käyttäjiä yhteen. Verkosto linkittyy myös tiiviisti avustushakuun, sillä avustushaun yhteydessä syntyy luonteva pohja verkostolle, sekä tekijöiden kesken, että viranomaisten kesken.

5. Liittyvien ohjelmien tilannekatsaus

Satu Rantala kertoo, että maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden avustushaku on avattu. Avustusta suunnataan käytännönläheisille, tutkimustietoon perustuville kehittämishankkeille, jotka edistävät siirtymää kohti ilmastokestävää maa- ja metsätaloutta ja muuta maankäyttöä. Rantala nostaa esimerkiksi hankkeita, joissa etsitään uutta käyttöä vanhoille turpeenostoalueille.

Hankehaku on auki helmikuun ajan ja ensimmäiset hankkeet voivat käynnistyä huhtikuussa. Rantala toteaa, että avustushakuun varmasti tulee veteen liittyviä hankkeita.

Heidi Krüger toteaa, että MMM vielä myöntää rahoitusta Sotka-hanketta tukeville hankkeille, mutta ettei konkreettisille ”kaivuuhankkeille” enää ole mahdollista saada rahoitusta. Krüger toteaa myös olevansa iloisesti yllättynyt vesienhallintahakuun tulleista hakemuksista.

Hannu Töllli kertoo, että peltorakenteen kehittämisohjelman ensimmäinen rahoitushaku toteutetaan aikaisintaan syksyllä 2021.

Johanna Helkimo tiivistää vesiensuojelun tehostamisohjelman etenemisestä, että maatalouspaketin kipsi-hanke etenee hyvin ja uusi kipsihaku avautuu keväällä 2021. Hankkeen tavoitteena on levittää Saaristomeren valuma-alueen pelloille kipsiä 50 000 – 85 000 hehtaarille vuosien 2020 – 2022 aikana. Myös maatalouden T&K:n puolella pilotoidaan kuitujen ja rakennekalkin käyttöä peltomaan parannusaineena ja vesistökuormituksen vähentäjänä sekä labrassa että maastossa.

Marja-Liisa Tapio-Biström huomauttaa, että on viljelijöitä, jotka eivät olleet kiinnostuneita kipsinlevityksestä ovat sen sijaan kiinnostuneita rakennekalkista. Rakennekalkki eroaa kipsistä siltä osin, että rakennekalkki on tuottaa maanviljelijöille taloudellista hyötyä, mikä voi olla ongelmallista avustuksen kohdentamisen kannalta.

6. Seuraavat rahoitushaut

Antton Keto mainitsee, että YM:ssä on suunnitteilla avustushaku, joka jalkauttaisi valuma-alue suunnittelua- ja toteutusta vesienhallinnassa ja ehdottaa, että aisia käsitellään ryhmän seuraavassa kokouksessa. Tätä seurasi keskustelu, jossa Tapio-Biström, Westerholm ja Keto kaikki ehdottivat, että ensi kokouksessa myös käydään keskustelu toimenpidekokonaisuuden strategisista tavoitteista, sekä keskeisimmistä toimenpiteistä niiden saavuttamiseksi avustushaun lisäksi.

7. Muut asiat

Anne-Mari jakoi Waterdrive, Loiku ja Valumavesi-hankkeen työpajassa tulleita ideoita, mm. erinäisten suunnitelmien ja ohjelmien (mm. vesienhoito, peruskuivatus) yhtenäistämisen/yhdistämisen mahdollisesta hyödystä. Rytönen mainitsi myös mm. Ruotsissa ja Tanskassa hyväksi koettua catchment-officer konseptia.

Hannu Töllli huomauttaa, että ravinteiden kierrätystä on pohdittu hyödyntämällä vesistöjen kunnostushankkeista tulevia biomassoja biokaasulaitoksissa.

8. Seuraava kokous

Päätettiin, että seuraavaa kokousta pidetään helmikuun loppupuolella. Olle Häggblom laittaa ryhmän jäsenille doodlen tarkemman ajankohdan löytämiseksi.

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo. 15:30.

Liitteet
Jakelu

Hankeryhmän jäsenet

Tiedoksi